

Co je Kodex férové praxe v kultuře a umění

Kodex férové praxe je soubor etických principů pro práci a spolupráci v kultuře, umění a kreativních odvětvích. Reaguje na potřebu zlepšit pracovní podmínky, posílit důvěru a nastavit udržitelné fungování sektoru.

Slouží jako praktický rámec pro každodenní rozhodování, nastavování spolupráce i dlouhodobé strategie.

Komu je určen

- všem profesionálům a profesionálkám v kultuře a kreativních oborech,
- organizacím, institucím, producentům i samostatně působícím osobám,
- veřejné správě, fondům a donorům,
- i širší veřejnosti jako nástroj porozumění hodnotě kultury.

Platí pro všechny typy pracovních vztahů a napříč obory (umění, kulturní dědictví, design, audiovize, literatura aj.).

Jak kodex uplatňovat

- kodex je nástroj pro reflexi vlastní praxe a dialog s partnery,
- pomáhá identifikovat problémy, nastavovat smlouvy a hledat řešení,
- uplatňuje se napříč různými situacemi.

Kodex konkrétního subjektu odráží jeho konkrétní situaci, podmínky a potřeby.

Princip „pochop a vysvětl“

Ne vždy je možné naplnit všechny principy. V takovém případě je důležité:

- vysvětlit důvody,
- sdílet kontext rozhodnutí,
- otevírat prostor pro zlepšení.

Sdílená odpovědnost

Uplatňování kodexu je společným závazkem celého sektoru. Každý, kdo se ke kodexu hlásí, by měl:

- aktivně jej používat,
- komunikovat jeho principy navenek,
- přispívat k jeho dalšímu rozvoji.

Základní hodnoty kodexu

Respekt a uznání

- Podporujeme kulturu spolupráce, otevřený dialog a vzájemný respekt.
- Zohledňujeme různé životní situace (např. péče, zdravotní omezení).
- Usilujeme o férové pracovní podmínky a odpovídající odměňování.
- Uvědomujeme si vzájemnou provázanost všech rolí v sektoru.

Udržitelnost

- Jednáme s ohledem na ekologické, ekonomické i sociální dopady.
- Upřednostňujeme kvalitu a dlouhodobý přínos před krátkodobým výkonem.
- Podporujeme stabilitu pracovních podmínek a rozvoj profesí.
- Investujeme do vzdělávání a dlouhodobého rozvoje lidského potenciálu.

Rovnost

- Aktivně vytváříme prostředí bez diskriminace a nerovností.
- Zajišťujeme spravedlivé odměňování, jasné role a přístup k příležitostem.
- Předcházíme zneužívání moci, klientelismu a vylučování.
- Podporujeme participaci na rozhodování a bezpečné pracovní prostředí.

Důvěra

- Vycházíme z důvěry v tvůrčí proces, kvalitu a odborné kompetence.
- Budujeme vztahy založené na otevřenosti a vzájemném porozumění.

Diverzita

- Podporujeme pluralitu uměleckých forem, perspektiv a přístupů.
- Posilujeme zastoupení marginalizovaných a přehlížených skupin.
- Vytváříme inkluzivní prostředí, které odráží rozmanitost společnosti.
- Otevíráme diskusi o mechanismech vyloučení a aktivně na ně reagujeme.

Transparentnost

- Jednáme otevřeně a srozumitelně vůči partnerům i veřejnosti.
- Transparentnost posiluje důvěru a odpovědnost, zejména při nakládání s veřejnými prostředky.
- Sdílíme informace o rozhodování, podmínkách spolupráce i financování.